

Nedtagning av träd och röjning av sly på kommunal mark

Utfärdat av:
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Parkavdelningen

Dokumenttyp:
Regler

Dokument-ID:
03975

Version:
3

Godkänt av:
Patrik Karlsson

Publiceringsdatum:
2022-11-11

Revideras:
2026-11-10

Syfte

Reglerna syftar till att skapa en förståelse för berörda invånare i Tranås kommun om hur kommunen fattar sina beslut i ärenden som berör slyröjning och nedtagning av träd, samt hur handlägningsprocessen är uppbyggd. Dokumentet bygger på ett mindre urval av information av de styrande dokument som parkverksamheten arbetar utefter för att kunna säkerställa de gröna funktionernas värden i Tranås kommun. Exempel på internt styrande dokument för trädärenden är:

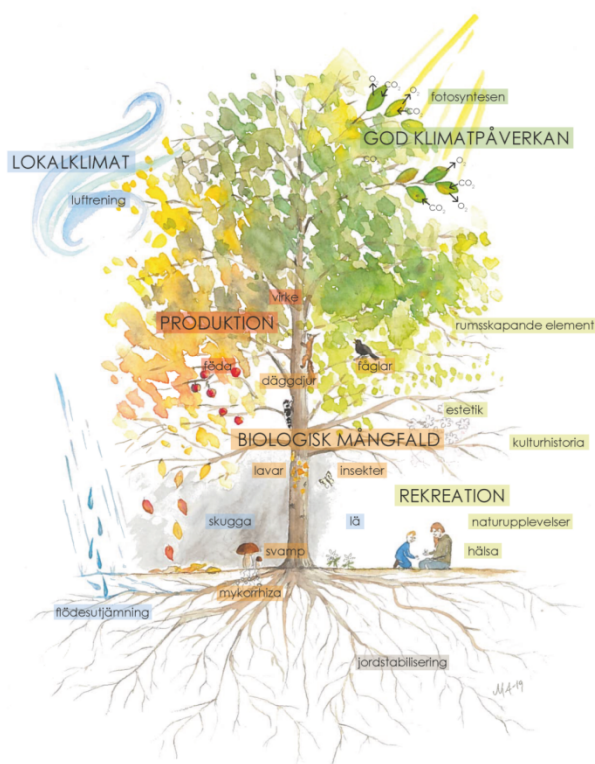
- Fria eller fälla 2.0
- Alnarpsmodellen 2.0
- 3-30-300

Reglernas omfattning

Reglerna omfattar all nedtagning av träd eller röjning av sly på kommunal mark.

Reglerna innebär

- Generellt är kommunen restriktiv med nedtagning av träd på kommunens mark, under förutsättning att de inte bedöms som riskträd.
- Vid önskemål av nedtagning av träd på kommunal mark ska en ansökan fyllas i och skickas in till parkverksamheten. Ansökningarna hanteras årligen för att kunna behandlas påföljande vinterhalvår. Berörda tjänstepersoner gör en gemensam bedömning där de tillstyrker eller avslår ansökan om nedtagning. Parkverksamheten genomför eventuella åtgärder. Om du redan har ansökt om åtgärd och fått avslag måste du vänta i två år till dess att du kan söka för samma ärende igen, förutsatt att det inte finns nya omständigheter i ärendet.
- Akuta fall, där träd utgör en uppenbar risk eller fara för liv eller egendom, åtgärdas omgående genom att parkverksamheten kontaktas direkt.

Trädens värde i staden

Träden är en viktig del av staden och för dess invånare, såväl i stadskärnan som i den stora arealen bostadsnära skogs- och naturmark. Träd har en stor betydelse ur en mängd olika aspekter så som ekologiska, sociala, kulturella och ekonomiska. Träd är även ett viktigt estetiskt element i stadsbilden, påverkar hur vi upplever staden och bidrar till att ge staden dess karaktär. Nedan följer en översikt av allmänna intressen kopplade till trädens värde, vilka vägs in i processen när en bedömning om trädfällning görs.

- Träden har betydelse för stadens grundläggande funktioner. De bidrar till ett gott klimat med renare luft, skugga och ett behagligt mikroklimat under varma dagar. Gräsmattor och andra genomsläppliga markytor renar regn- och smältvatten. Träd och buskar tar hand om ökad nederbörd vilket effektivt kan minska risken för översvämningar. Träd kan även påverka vindstyrka/vindriktning samt minska upplevelsen av buller. Dessa värden som träd skapar är även betydelsefulla ur ett ekonomiskt perspektiv.
- Träden är en viktig byggsten i ekosystemen och den biologiska mångfalden. Många djur och växter är helt eller delvis beroende av träd i olika åldrar och arttillhörighet som livsmiljö. Lövträd hyser vanligtvis fler organismer än barrträd men de utgör olika typer av livsmiljöer. Därför är det viktigt att det finns ett utbud av både barr- och lövträd. Särskilt bevarandevärde har gamla eller döda träd som viktig livsmiljö för en mängd organismer.

- Olikåldrade bestånd bör finnas och utvecklas i tätortsnära natur dels för att gynna biologisk mångfald men även för att skapa höga och varierande natur- och rekreationsvärden. Ett långsiktigt perspektiv ska beaktas för att främja variation i ålder, vilket innebär att ungsnitt och sly inte alltid tas bort och att fullvuxna träd ibland måste gallras och glesas ur. Vid gallring eller röjning tas även hänsyn till hur åtgärden påverkar ljusförhållandet för den växtlighet som blir kvar, exempelvis örtskiktet eller intilliggande träd.
- Grönområden är viktiga platser för rekreation med positiva effekter för hälsa och välmående. Forskning om restaurativa miljöer visar att träd får oss människor att må bra. För att vi ska dra nytta av träden krävs det att vi har tillgång till dem i vår vardagsmiljö. Det gäller särskilt för grupper som inte har en möjlighet att förflytta sig långt för att komma till större park- eller grönområde exempelvis barn, äldre och sjuka. Utifrån detta perspektiv är det särskilt viktigt med tillgång och närhet till träd i våra bostadsområden.
- Träden kan ge en känsla av sammanhang och koppling till platsens historia och bidrar till att ge våra stadsmiljöer identitet. För många människor har träden en betydelse som en länk till historien och ett kulturhistoriskt värde som länkar samman dagens stadsmiljö med tidigare generationer.
- Träd har flera pedagogiska värden, exempelvis genom att visa på årstidsväxlingar med blomning och höstfärg eller som förtydligande element för stråk och målpunkter i stadsmiljön.
- Vissa träd är skyddade via detaljplan eller genom särskilt skydd enligt miljöbalken, t.ex. naturreservat, biotopskydd, naturminne och Natura 2000. För dessa träd gäller särskilda regler.
- Det sammanlagda värdet av träd i stadsmiljö är de ekosystemtjänster vi får av träden. Att ta tillvara ekosystemtjänster är en strategi för att bygga framtidens hållbara städer.

Anledningar till nedtagning

Generellt är kommunen restriktiv med nedtagning av träd på kommunens mark, under förutsättning att de inte bedöms som riskträd. Detta förhållningssätt baseras på trädens värden och kvaliteter för stadsmiljön listade i kapitlet ovan. Det måste finnas goda skäl för en åtgärd som trädfällning.

Akuta fall – riskträd tas ner

Akuta fall där träd utgör en uppenbar risk, fara för liv eller egendom åtgärdas omgående genom att parkverksamheten kontaktas direkt. Ärendet hanteras då av parkverksamheten utan dröjsmål. Om parkverksamheten bedömer att ett träd är farligt tas det omgående ner. Ibland är det dock möjligt att säkra träd som då kan få stå kvar, denna bedömning görs på plats.

Akuta fall/riskträd innefattar:

- Träd som nyligen börjat luta och riskerar att falla
- Nedfallna träd som utgör direkt fara eller hinder

- Avbrutna grenar som riskerar att falla där människor och trafik rör sig
- Tydliga skador/spjälkning/sprickor på träden som inte kan invänta bedömning

Icke akuta fall

Anledningar till nedtagning av träd som inte anses vara akuta bedöms från fall till fall. En ansökningsblankett fylls i på kommunens hemsida och skickas in till parkverksamheten enligt instruktion på blanketten. Exempel på fall då kommunen gör en bedömning gällande trädfällning är vid allmänhetens önskemål om nedtagning av träd, förbättringsåtgärder för trafiksäkerhet, gallring för att gynna vissa arter, träd som vuxit ur sin funktion eller träd blivit försvagade/sjuka.

Olägenheter som generellt inte är tillräckliga skäl för trädfällning

- Träden skuggar fastighet, skymmer solen eller utsikt
- Missnöje med nedfallande kottar, löv, frö, barr, bär, kvistar, frukt, honungsdagg eller fågelspillning
- Träden hämmar tillväxt på tomten
- Träden skapar störning för elektronisk eller analog utrustning
- Allergier

Grenar och rötter över tomtgräns

Enligt jordabalken 3 kap 2 § får fastighetsägare ta bort de grenar som hänger in över tomten eller rötter som växer in över tomtgränsen. Områdets ägare eller förvaltare ska dock först ges möjlighet att åtgärda problemet. Kontakta därför alltid parkverksamheten innan du utför en beskärning av grenar eller rötter på träd som står på kommunal mark men som har grenar eller rötter över tomtgränsen.

Ansökan om nedtagning av träd - så här går processen till

Ansökan

Ansökan om nedtagning av träd på kommunens mark sker via ett formulär på kommunens hemsida. I anmälan ska det tydligt framgå skäl till önskad åtgärd samt placering av träd. Sökanden ska även informera berörda grannar gällande ärendet innan ansökan skickas in. Berörda grannar är de som bor på anslutande fastigheter.

Principen är att alla berörda grannar informeras om ärendet av sökanden. I blanketten fylls det sedan i om grannar är överens eller om motstridiga intressen finns. Informationen blir en del av kommunens beslutsunderlag för aktuellt ärende. Vid eventuellt beslut om nedtagande av träd kontaktas även berörda grannar av parkverksamheten innan åtgärd utförs.

Ansökningar hanteras årligen

Ansökningar om nedtagning av träd hanteras årligen och ska vara Tranås kommun tillhanda senast den 15:e september, för att kunna behandlas påföljande vinterhalvår – november till april. Observera att om något inträffar som gör att det aktuella trädet eller växtligheten utgör en direkt fara för person eller egendom – kontakta kommunen direkt, se kapitlet *Akuta fall – riskträd tas ner*.

Bedömning och beslut

Berörda tjänstepersoner gör en gemensam bedömning där de tillstyrker eller avslår ansökan om nedtagning. Bedömning föregås av ett platsbesök där trädets betydelse för området som helhet, placering i förhållande till tomt och övrigt trädbestånd, växtmaterialets kondition och vitalitet samt ekologiska och estetiska värden granskas.

En bedömning görs även kring hur närboende påverkas samt kring eventuella synpunkter som registrerats hos berörda grannar. Kommunen väger allmänna intressen gentemot enskilda. Se kapitlet *Trädens värde i staden* för mer information om bedömningsgrunden baserat på trädets värde i staden och allmänna intressen. Sökanden kontaktas efter platsbesök och beslutsprocess för återkoppling. Om du redan har ansökt om åtgärd och fått avslag måste du vänta i två år till dess att du kan söka för samma ärende igen, förutsatt att det inte finns nya omständigheter i ärendet.

Nedtagning av träd

Beviljas nedtagning utförs denna av parkverksamheten. Nedtagning av träd på kommunal mark får inte utan tillstånd utföras av privatperson. Träd som är en direkt fara för egendom eller liv bedöms som akuta och hanteras enligt ovan under *Anledning till nedtagning - Akuta fall*.